

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

ÇAPAN - TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru no: 71978/01)

KARARIN ÖZET ÇEVİRİSİ

STRAZBURG

25 Temmuz 2006

İşbu karar AİHS'nin 44 § 2 maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Şekli bazı düzeltmelere tabi olabilir.

© T.C. Dışişleri Bakanlığı, 2006. Bu gayriresmi çeviri, Dışişleri Bakanlığı, Avrupa Konseyi ve İnsan Hakları Genel Müdür Yardımcılığı (AKGY) tarafından yapılmış olup, Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Dışişleri Bakanlığı, AKGY'na atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan ve (71978/01) başvuru no'lu davanın nedeni bu ülke vatandaşı olan Cihan Çapan (başvuran) adlı kişinin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) 3 Mayıs 2001 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvurdur.

Adli yardımdan faydalanan başvuran AİHM önünde, İstanbul Barosu avukatlarından O. Kılıç tarafından temsil edilmektedir.

OLAYLAR

I. OLAYIN KOŞULLARI

Başvuran 1977 yılında doğmuştur ve Altdorf (İsviçre'de) ikamet etmektedir. Temmuz 1999 ile Nisan 2000 tarihleri arasında *Özgür Bakış* adlı günlük gazetenin yazı işleri müdürlüğünü yapmıştır.

1. *Özgür Bakış adlı günlük gazetenin 270. sayısına ilişkin ceza davası*

12 Ocak 2000 tarihinde, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısının aynı günkü talebi üzerine ve Terörle Mücadeleye ilişkin 3713 sayılı Kanunun 6 ve 8 maddelerinin ve 5680 sayılı Basın Kanununa ek 2 § 1 maddesinin uygulanması uyarınca, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM), 2. sayfada ("*İmralı'ya ulaşmayan mektuplar*") adlı bir köşe yazısı ile ("*Amed'deki seslenişinizi bekliyoruz*") adlı bir köşe yazısı ve altıncı sayfada ("*PKK başkanlık konseyi üyesi Murat Karayılan: Çözumsuzlük dayatılmasın*") adlı makalenin yayınlanması gerekçesiyle 12 Ocak 2000 tarihinde çıkan *Özgür Bakış* dergisinin 270. sayısına el konmasına hükmetmiştir.

20 Ocak 2000 tarihinde sunulan bir iddianameyle, 3713 sayılı Yasanın 8 §§ 1, 2 ve *in fine* ve 6 §§ 2 *in fine* maddelerinin, 5680 sayılı Yasanın ek 2 § 1 maddesinin ve Türk Ceza Kanununun (TCK) 36. maddesinin uygulanması uyarınca, Cumhuriyet Başsavcısı başvuran aleyhinde başvuranın mahkum edilmesini, dava konusu gazetenin dağıtılmasını ve kayıtlı malların müsaderesini talep eden bir ceza davası açmıştır.

8 Kasım 2000 tarihli bir kararla, 3713 sayılı Yasanın 8 §§ 1 ve *in fine* maddesinin ve TCK'nın 59. maddesinin uygulanması uyarınca, DGM, ("*İmralı'ya ulaşmayan mektuplar*") adlı köşe yazısının yayınlanması gerekçesiyle bölücü propaganda yapmak suçundan, başvuranı, on üç ay on günlük hapis ve 111 111 111 Türk Lirası (TL) [yaklaşık 190 Euro] ağır para cezasına mahkum etmiştir.

3713 sayılı Yasanın 6 §§ 2 ve *in fine* maddesinin ve TCK'nın 59. maddesinin uygulanması uyarınca, DGM, başvuranı, ("*PKK başkanlık konseyi üyesi Murat Karayılan: Çözumsuzlük dayatılmasın*") adlı makalenin yayınlanması gerekçesiyle, 536 700 000 TL [karar günü yaklaşık 920 Euro] ağır para cezasına mahkum etmiştir.

TCK'nın 72. maddesinin uygulanması uyarınca, DGM, cezaların birleştirilmesine başlamıştır. Sonuç olarak, DGM, ilgiliyi on üç ay hapis ve 647 811 111 TL [yaklaşık 110 Euro] ağır para cezasına mahkum etmiştir.

Son olarak, 5680 sayılı Yasanın ek 2 § 1 maddesinin uygulanması uyarınca, DGM, gazetenin basılmasını bir ay süre için yasaklamıştır.

12 Mart 2001 tarihli bir kararla, Yargıtay itiraz edilen kararı onamıştır.

Başvuran, İsviçre’ye gitmiş olduğundan cezalar infaz edilmemiştir.

2. Özgür Bakış *adlı gazetesinin 246. sayısına ilişkin ceza davası*

19 Aralık 1999 tarihinde, Cumhuriyet Başsavcısının talebi üzerine ve 5680 sayılı Yasanın ek 2 § 1 maddesinin uygulanması uyarınca, DGM yardımcı hakimi, 2. sayfada (“*Düşlerimiz*”) adlı makalenin yayımlanması gerekçesiyle, gazetesinin 19 Aralık 1999 tarihinde çıkan 246. sayısına el konmasına hükmetmiştir. Söz konusu yazı R. Güney tarafından yazılmıştır.

24 Aralık 1999 tarihinde sunulan bir iddianameyle, 3713 sayılı Yasanın 8 §§ 1, 2 ve *in fine* maddesinin, TCK’nın 36. maddesinin ve 5680 sayılı Yasanın ek 2 § 1 maddesinin uygulanması uyarınca, Cumhuriyet Başsavcısı, basın yoluyla bölücü propaganda yaptığı gerekçesiyle başvuran aleyhinde ceza davası açmıştır.

5 Eylül 2000 tarihli bir kararla, 3713 sayılı Yasanın 8 § 1 maddesinin ve TCK’nın 59. maddesinin uygulanması uyarınca, DGM, suç teşkil eden makalenin yayımlanmasından dolayı Türkiye Cumhuriyeti Devletinin bölünmez toprak ve milli bütünlüğünü bozmayı hedefleyen bölücü propaganda yaptığı gerekçesiyle, başvurunu beş ay hapis ve 553 575 000 TL [yaklaşık 950 Euro] para cezasına mahkum etmiştir. Daha sonra, 5680 sayılı Yasanın 16. maddesinin uygulanması uyarınca, DGM, hapis cezasını 300 000 000 TL [yaklaşık 515 Euro] para cezasına çevirmiştir. DGM, bütün cezalar için birlikte olmak üzere, başvurunu, 853 575 000 TL [karar gününde yaklaşık 1 466 Euro] para cezasına mahkum etmiştir. 5680 sayılı Yasanın ek 2 § 1 maddesinin uygulanması uyarınca, DGM, gazetesinin basılmasını bir ay süre için yasaklamıştır.

19 Şubat 2001 tarihli bir kararla, Yargıtay itiraz edilen kararı onamıştır.

Başvuran, İsviçre’ye gittiği için cezalar infaz edilmemiştir.

HUKUK AÇISINDAN

I. BAŞVURUNUN KABULEDİLEBİLİRLİĞİ HAKKINDA

A. AİHS’nin 6§1 (tarafsızlık ve bağımsızlık), 7, 9, 13, 17, 18 ve 14 maddelerine (tek başına ya da 9 ve 10. maddeleri ile birlikte) Dayanılarak Yapılan Şikayetler

Başvuran, kendisini yargılayan ve mahkum eden DGM’nin, kendisine adil yargılanmayı sağlayacak “tarafsız ve bağımsız” bir mahkeme olmadığından şikayetçi olmaktadır. Başvuran özellikle sadece Asliye Ceza ve Ağır Ceza Mahkemeleri’nin 5680 sayılı Basın Kanunu alanına giren suçlar hakkında hüküm vermek için yetkili olduklarını savunmaktadır. Başvuran kendisinin yazmadığı makaleler nedeniyle mahkum edildiğini iddia etmektedir. Başvuran ayrıca, hakkında verilen mahkumiyet kararlarına itiraz etmek için iç hukuk yollarının bulunmamasından şikayetçi olmaktadır. Bu bağlamda başvuran AİHS’nin 6§1, 7, 9, 13, 17, 18 ve 14. maddelerini (tek başına ya da 9 ve 10. maddeleri ile beraber) ileri sürmektedir.

AIHM, başvuranı mahkum eden mahkemenin tarafsız ve bağımsız olmasına ilişkin şikayet konusunda bir yandan, bu mahkemenin üç sivil hakimden oluştuğunu ve diğer yandan başvuranın bu konuda hiçbir açıklama getirmediğini not etmektedir. Diğer şikayetler ise hiçbir şekilde desteklenmemektedir.

AIHM elinde bulunan unsurları gözönüne alarak ve dile getirilen iddiaları incelemeye yetkili olduğu sürece bu şikayetler konusunda hiçbir ihlal göstergesi tespit etmemektedir. Buradan başvurunun bu kısmının, AIHS'nin 35§3 ve 4 maddesi uyarınca açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle kabuledilemez ilan edilmesi gerektiği sonucu ortaya çıkmaktadır.

B. AIHS'nin 10 ve 6§1 maddelerine (Cumhuriyet Başsavcısı tebliğnamesinin tebliğ edilmemesi) dayandırılan şikayetler

1. İhtilaf konusu

Hükümet, başvuranın 30 Nisan ve 3 Mayıs 2001 tarihlerinde gönderilen iki başvuru formunda “*Amed'deki seslenişinizi bekliyoruz*” ve “*PKK başkanlık konseyi üyesi Murat Karayılan: Çözumsuzlük dayatılmasın*” başlıklı makalelere yer vermediğine dikkati çekmektedir.

AIHM, başvuranın avukatının AIHM'ye 30 Nisan ve 3 Mayıs 2001 tarihlerinde, başvuruların içeriği hakkında açıklama yapmadan, oldukça karmaşık bir şekilde, benzer gerekçelerden başvuran hakkında verilen mahkumiyet kararları hakkında birçok yazı gönderdiğini tespit etmektedir. Özellikle 30 Nisan 2001 tarihli başvuru formunda Yargıtay tarafından 19 Şubat 2001 tarihinde onaylanan, *Özgür Bakış* gazetesinin 246. sayısında, “*Düşlerimiz*” başlıklı köşe yazısının yayınlanması nedeniyle müvekkili hakkında verilen 5 Eylül 2000 tarihli mahkumiyet kararını ileri sürmüştür. Başvuranın avukatı, 3 Mayıs 2001 tarihli başvuru formunda ise, 12 Mart 2001 tarihinde onaylanan, *Amed'deki seslenişinizi bekliyoruz*” ve “*PKK başkanlık konseyi üyesi Murat Karayılan: Çözumsuzlük dayatılmasın*” başlıklı iki makale nedeniyle 8 Kasım 2000 tarihinde müvekkili hakkında verilen mahkumiyet kararına itiraz etmektedir.

Daha sonra AIHM önündeki yargılama sırasında, gazetenin 270. sayısında yayınlanan makalelerden birinin başlığının, verilen mahkumiyet kararında yer alan başlıkla aynı olmadığı, halbuki makalenin içeriğinin değiştirilmediği ortaya çıkmıştır. Bu bilgiler Hükümet'e 16 Aralık 2002 tarihinde tebliğ edilmiş ancak Hükümet bu konu hakkında hiçbir açıklama yapmamıştır.

Sonuç olarak AIHM, gazetenin 270. sayısında yayınlanan makalelerden birinin başlığının değiştirilmesi, başvurunun bu kısmının konusunun belirlenmesi için hiçbir belirgin bir etkisi yoktur. Buradan AIHM, başvurunun, *Özgür Bakış* gazetesinin 246. sayısında yayınlanan “*Düşlerimiz*” ve 270. sayısında yayınlanan *Amed'deki seslenişinizi bekliyoruz*” ve “*PKK başkanlık konseyi üyesi Murat Karayılan: Çözumsuzlük dayatılmasın*” başlıklı makalelere ilişkin iki farklı yargılama hakkında olduğunu gözlemlemektedir.

2. Şikayetlerin Gecikmeli Yapılması

Hükümet AIHM'yi AIHS'nin 35. maddesinde öngörülen altı ay kuralına riayet edilmediği gerekçesiyle başvuruyu reddetmeye davet etmektedir. Hükümet, 23 Şubat 2001 tarihinde gönderilen ve 1 Mart 2001 tarihinde AIHM'ye ulaşan başvuru formunun,

AIHS'nin 34. maddesi uyarınca yerel nihai kararın verildiği 6 Temmuz 2000 tarihinden itibaren başlayan altı aylık süre içinde sunulmadığını savunmaktadır.

AIHM, başvurunun yapıldığı tarih, taraflar arasında ihtilaf konusu teşkil etmektedir. AIHM, başvurunun tebliğ edildiği sırada, başvurunun yapıldığı tarihin, ikinci başvuru formunun gönderildiği 3 Mayıs 2001 tarihi olduğunun taraflara bildirildiğini not etmektedir.

AIHM, Hükümet'in ileri sürdüğü 6 Temmuz 2000 tarihinin dava olayları ile hiçbir şekilde ilgisinin olmadığını not etmektedir. AIHM, iki başvuru formunun AIHM'ye 30 Nisan ve 3 Mayıs 2001 tarihlerinde, yani AIHS'nin 34. maddesi uyarınca 19 Şubat ve 12 Mart 2001 tarihlerinde verilen ulusal nihai kararlarından itibaren başlayan altı aylık süre içinde gönderildiğine kanaat getirmektedir. Sonuç itibariyle AIHM, Hükümet tarafından ileri sürülen itirazı reddetmektedir.

3. Sonuç

AIHM, AIHS'nin 10 ve 6§1 maddelerine (Cumhuriyet Başsavcısı tebliğnamesinin tebliğ edilmemesi) dayandırılan şikayetlerin AIHS'nin 35§3 maddesi uyarınca açıkça dayanaktan yoksun olmadığını ve başka hiçbir kabuledilemezlik gerekçesiyle de ters düşmediğini tespit etmektedir. Dolayısıyla şikayetleri kabuledilebilir ilan etmek uygun olacaktır.

II. AIHS'NİN 10. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran, hakkında verilen iki cezai mahkumiyet kararlarının AIHS'nin 10. maddesi uyarınca ifade özgürlüğü hakkını ihlal ettiğini savunmaktadır.

Başvuran, gazetenin sahibi olarak, PKK lideri Abdullah Öcalan'ın yakalanması ve yargılanması ile ilgili olaylar ve bu örgüt şeflerinden birinin beyanları hakkında kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla suç unsuru teşkil eden makaleleri yayınladığını savunmaktadır. Kamuoyu, Devlet'in resmi makamlarının izni alınarak iletilen bilgiler ya da Devlet'in halk için uygun olarak değerlendirdiği ya da onayladığı bilgilerle sınırlandırılmamalıdır. Burada söz konusu olan, demokratik toplumun temel ilkelerinden biridir. Başvuran, yasal olarak yayınlanan bir gazetenin Yazı İşleri Müdürü olarak, yayınlanan makalelerden sorumlu tutulmamalıdır.

Başvuran, o dönemde ya da bu eserin yayınlanmasının ardından, PKK yada yandaşları tarafından hiçbir terör yada şiddet eyleminin işlenmediğini belirtmektedir. Eserin yayınlanmasıyla hiçbir şekilde teröre destek sağlanmamıştır.

Başvuran, para cezasına çarptırılması ve derginin yayınlanmasının bir ay süreliğine yasaklanmasının, orantılı olmayan tedbirler olduğunu savunmaktadır.

Hükümet, ulusal mahkemelerin bölücülüğü öven sözlerden dolayı başvurayı mahkum ettiklerini tespit etmektedir. Başvuran hakkında verilen mahkumiyet kararı AIHS'nin 10. maddesinin ikinci paragrafına uygun olup, söz konusu paragraf, milli güvenliğin sağlanması, toprak bütünlüğünün ve kamu güvenliğinin korunması söz konusu olduğunda, benzeri tedbirlerin alınmasını sağlamaktadır.

Hükümet, AİHM'nin konuya ilişkin içtihadına atıfta bulunarak, PKK Başkanlık Konseyi üyesi Murat Karayılan'ın açıklamalarındaki ve gazetenin 270. sayısında yayınlanan “*İmralı'ya ulaşamayan mektuplar*”, “*Amed'deki seslenişinizi bekliyoruz*” başlıklı makaledeki bazı sözlerin terör örgütünün, bu durumda Avrupa Birliği'nin Terör Örgütleri listesinde bulunan PKK'nın propagandası olarak analiz edilebileceğini hatırlatmaktadır.

Hükümet'e göre müdahale, AİHS'nin yer verdiği ilkelere aykırı olan tehlikeli kavramların promosyonunu kararlı bir şekilde ortadan kaldırma amacını gütmektedir. İfade edilen sözlerin, hassas ve tehlikeli hatta patlama noktasındaki sosyal bir durumda, PKK'nın propagandasını yapma amacı vardı. Metnin bütünü gözönüne alınırsa, yapılan propagandada, şiddetin, terörün, savaşın ve kanın yayılmasına yönelik ifadeler yer almaktadır. Hükümet, *Zana-Türkiye* (25 Kasım 1997 tarihli karar) kararındaki içtihadına atıfta bulunarak, aynı yaklaşımın bu davada da uygulanması gerektiğini belirtmektedir.

Hükümet, başvurana verilen cezaların güdülen amaç için uygun ve orantılı olduğunu savunmaktadır.

AİHM, başvuranın cezaya mahkum edilmesinin AİHS'nin 10§1 maddesinin koruduğu ifade özgürlüğü hakkına müdahale oluşturduğuna tarafların itiraz etmediğini not etmektedir. Ayrıca müdahalenin, kanun -3713 sayılı Kanun'un 6§2 ve 8§1 ve 2 ve 5680 sayılı Kanuna ek 2§1 maddeleri- tarafından öngörüldüğüne ve 10§2 maddesi uyarınca ulusal güvenliğin sağlanması ve toprak bütünlüğünün korunmasının yanı sıra, düzenin korunması ve suçun önlenmesi gibi birçok amaçlar güttüğüne de itiraz edilmemektedir (Bkz. *Baran-Türkiye*, no: 48988/99). AİHM, bu değerlendirmeyi benimsemiştir. Buna karşın taraflar arasındaki uyuşmazlık müdahalenin “demokratik toplumda gerekli olup olmadığı” hususuna dayanmaktadır.

AİHM, daha önce buna benzer sorunların ortaya çıktığı davaları incelemiş ve AİHS'nin 10. maddesinin ihlal edildiğine karar vermiştir (Bkz. özellikle *Ceylan-Türkiye*, no: 23556/94, *Öztürk-Türkiye*, no: 22479/93, *İbrahim Aksoy*, *Karkin-Türkiye*, no: 43928/98 ve *Kızılyaprak-Türkiye*, no: 27528/95).

AİHM, işbu davayı içtihadı ışığında incelemiş ve Hükümet'in bu durumda farklı bir sonuca ulaşılmasını sağlayacak ne bir olay ne de argüman sunduğuna kanaat getirmektedir. Bu davada AİHM, makalelerde kullanılan terimlere ve yayınlandıkları bağlama önem vermiştir. Bu bağlamda, göreceği davanın bulunduğu koşulları ve özellikle terörle mücadeleye bağlı zorlukları gözönünde bulundurmaktadır (Bkz. *İbrahim Aksoy* ve 9 Haziran 1998 tarihli *Incal-Türkiye* kararı).

Başvuranın *Özgür Bakış* gazetesinin Yazı İşleri Müdürü ve sahibi olarak mahkum edildiği ihtilaflı makaleler, cezaevine konulan PKK lideri Abdullah Öcalan, onun yargılandığı davanın gidişatı, PKK'nın silahlı mücadelesi ve Türkiye'deki demokratikleşme süreci hakkında ifadeler içermektedir. Söz konusu ifadeleri kullananlardan biri de, sözü edilen örgütün şeflerinden biri olan Murat Karayılan'dır.

AİHM, DGM'nin, dava konusu makalelerin ayrımcı propaganda ifadelerini ve silahlı örgüt propagandası içerdiğine kanaat getirdiğini belirtmektedir. Ancak, ulusal mahkeme kararlarında yer alan gerekçelerin, başvuranın ifade özgürlüğü hakkına müdahale edilmesini haklı göstermek için yeterli olduğu düşünülemez (Bkz. *mutatis mutandis*, *Sürek-*

Türkiye (no: 4), no: 24762/94). AİHM, özellikle makalelerin sert ifadeler içeren bazı bölümlerinin, Devlet hakkında negatif bir tablo çizdiğini ve böylece anlatıya olumsuz bir anlam yüklediğini ancak, ne şiddet kullanmaya, ne silahlı mücadeleye, ne de ayaklanmaya teşvik ettiğini ve AİHM'nin gözünde, dikkate alınması gereken başlıca unsur olan konuşmanın kin güden bir konuşma olmadığını gözlemlemektedir (Bkz. *a contrario*, *Sürek-Türkiye* (no:1), no: 26682/95, ve *Gerger-Türkiye*, no:24919/94).

AİHM, müdahalenin orantılı olup olmadığını tespit etmek söz konusu olduğunda, verilen cezaların niteliği ve şiddetinin gözönünde bulundurulması gereken unsurlar olduğunu belirtmektedir. Bu durumda, AİHM, DGM'nin başvuranı iki kez *Özgür Bakış* gazetesinin 270 ve 246. sayıları konusunda mahkum ettiğini tespit etmektedir. Başvurana, on üç ay on gün hapis, yaklaşık 1.110 Euro ağır para cezası ve derginin bir aylık bir süre için yayınlanmasının yasaklanmasının yanısıra, yaklaşık 1.466 Euro ağır para cezası ve gazetenin bir aylık bir süre için yayınlanmasının yasaklanması cezaları verilmiştir.

AİHM, başvuran hakkında verilen mahkumiyet kararının hedeflenen amaçlarla orantılı olmadığı ve dolayısıyla “demokratik toplumda gerekli” olmadığı sonucuna varmıştır. AİHS'nin 10. maddesi ihlal edilmiştir.

III. AİHS'NİN 6. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının görüşünün kendisine iletilmediğinden yakınmaktadır. Başvuran, burada, AİHS'nin 6 § 1 maddesinin ihlal edildiğini görmektedir.

AİHM, başvuranın sunduğuyla aynı olan bir şikayeti incelediğini ve Cumhuriyet Başsavcısının görüşlerinin niteliğini ve yargılanabilir bir kişi için bunlara yazılı olarak cevap vermenin imkansızlığını gözönüne alarak, Cumhuriyet Başsavcısının görüşünün iletilmemesinden dolayı AİHS'nin 6 § 1 maddesinin ihlal edildiği sonucuna vardığını hatırlatmaktadır (bkz. *Göç*, ve *Abdullah Aydın-Türkiye* (no 2), 63739/00 no'lu, 10 Kasım 2005 tarihli karar).

AİHM, mevcut davayı incelemiştir ve Hükümetin mevcut durumda farklı bir sonuca götürebilecek ikna edici ne bir unsur ne de argüman sunduğu kanaatindedir.

Bu nedenle, olayda, AİHS'nin 6 § 1 maddesi ihlal edilmiştir.

IV. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

A. Zarar

Başvuran, miktarını 5 000 Euro olarak belirlediği maddi zarara maruz kaldığını iddia etmektedir. Başvuran, bunun dışında, miktarını 6000 Euro olarak belirlediği manevi zararın tazminini talep etmektedir.

Hükümet, bu iddialara itiraz etmektedir.

İddia edilen maddi zarara ilişkin olarak, AİHM, sunulan kanıtların açık olarak AİHS'nin 10. maddesinin ihlalden ileri geleni nicelendirmeye imkan vermedikleri

kanaatindedir (bkz. *Karakoç ve diğ erleri-Türkiye*, 27692/95, 28138/95 ve 28498/95 no’lu, 15 Ekim 2002 tarihli kararlar). Bu nedenle, AİHM, bu talebi reddetmektedir. Buna karşılık, AİHM, başvurana manevi zarar adı altında 5 000 Euro ödenmesinin yerinde olduğu kanaatindedir.

B. Masraf ve harcamalar

Başvuran ulusal mahkemeler ve AİHM önünde yapılan masraf ve harcamalar için 3 000 Euro talep etmektedir. Başvuran, davasının ulusal mahkemeler ve AİHM önünde görülmesinin saati 60 Euro olan 33 saatlik bir çalışma gerektirdiğini beyan etmektedir. Aynı zamanda, başvuran, Türkiye Barolar Birliğinin en düşük ücret tarifesine göre temsil edilmesi için 1 000 Euro talep etmektedir.

Hükümet, bu iddialara itiraz etmektedir.

AİHM, konuyla ilgili içtihadını göz önünde bulundurarak, bütün masraflar için 1 500 Euro’luk miktarın makul olduğu kanaatindedir. AİHM, başvurana adli yardım adı altında ödenmesi kararlaştırılan miktarın *Halis Doğan-Türkiye* (75946/01 no’lu, 7 şubat 2006 tarihli karar) davası kapsamında daha önce düşürüldüğünü belirtmektedir.

C. Gecikme faizi

AİHM, Avrupa Merkez Bankası’nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına    puanlık bir artışın ekleneceğini belirtmektedir.

BU NEDENLERLE, AİHM,

1. Oybirliğiyle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının görüşünün iletilmemesine ve ifade özgürlüğünün ihlaline ilişkin şikayetlerin kabuledilebilir ve başvurunun geri kalan kısmının kabuledilemez olduğuna;
2. İkiye karşı beş oyla, AİHS’nin 10. maddesinin ihlal edildiğine;
3. Oybirliğiyle, AİHS’nin 6 ř 1 maddesinin ihlal edildiğine;
4. İkiye karşı beş oyla,
 - a) AİHS’nin 44 ř 2 maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Y.T.L.’ye çevrilmek üzere Savunmacı Hükümet tarafından başvurana:
 - i. Manevi zarar için 5 000 Euro (beş bin Euro);
 - ii. Masraf ve harcamalar için, 1 500 Euro (bin beş yüz Euro)  denmesine;
 - iii. Söz konusu miktarların, yansıtılabilecek her türlü vergiden muaf tutulmasına;

b) Sözkonusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar Hükümet tarafından, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda faiz *uygulanmasına*;

5. Oybirliğiyle, adil tazmine ilişkin diğer taleplerin *reddine*;

karar vermiştir.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM'nin iç tüzüğü'nün 77 §§ 2 ve 3 maddesine uygun olarak 25 Temmuz 2006 tarihinde yazıyla bildirilmiştir.

İşbu karar ekinde, AİHS'nin 45 § 2 ve İçtüzüğü'nün 74 § 2 maddeleri uyarınca hakim Cabral Barreto ve Türmen'in kısmi ayrık görüşleri yer almaktadır.

HAKİM CABRAL BARRETO VE TÜRME'İN KISMİ AYRIK OY GÖRÜŞÜ

Çoğunluğun, AİHS'nin 10. maddesinin ihlal edildiği yönündeki görüşüne katılmadığımızı üzümlerek belirtmek isteriz.

Her şeyden önce, suç unsuru teşkil eden ifadelerin, PKK lideri Abdullah Öcalan davası nedeniyle gergin bir ortamın hüküm sürdüğü bir dönemde yayınlandığını belirtmek gerekir.

Ayrıca, sözkonusu ifadeleri kullananlardan birinin de PKK'nın askeri lideri olan Murat Karayılan olduğunu da vurgulamak gerekir. Bu türden ifadeleri yayınlamak, bir terör örgütü liderinin bir şekilde meşrulaştırılması anlamına gelmektedir.

Dava konusu müdahale, bir demokratik toplumdaki güncel bir konu hakkında basın yoluyla yapılan yayınların, bu durumda gazetenin, temel rolü gözönüne alınarak incelenmelidir (Bkz. örneğin, *Fressoz ve Roire-Fransa*, no: 29183/95, § 45, CEDH 1999-I). Basının özellikle terör tehdidine karşı toprak bütünlüğü yada milli güvenlik gibi Devletin hayati çıkarlarının korunması yada suçun önlenmesi ve düzenin sağlanması amacıyla belirlenen sınırları aşmaması gerekse de, kamuoyunu bölen sorunlar da dahil olmak üzere siyasi sorunlar hakkındaki bilgi ve düşünceleri iletmekle sorumludur. Basının haber verme görevine, kamuoyu için haber alma hakkı da eklenmektedir (Bkz. *mutatis mutandis*, 8 Temmuz 1986 tarihli *Lingens-Avusturya* kararı).

Bu davada, makalelerde kullanılan ifadelere ve yayınlandıkları bağlama özel bir ihtimam göstereceğiz. Bu bakımdan incelemek üzere sunulan durumu çevreleyen koşulları özellikle terörle mücadeleyle ilgili zorlukları gözönünde bulundurmaktayız (Bkz. *İbrahim Aksoy ve Incal* kararı).

Gazete, PKK liderlerinden biri olan Murat Karayılan'ın aralarında bulunduğu iki kişiye, diğer konuların yanı sıra PKK'nın silahlı mücadeleye başvurmasına ilişkin görüşlerini sözkonusu makale ve yazı yoluyla sunmalarını sağlamaktadır. Ayrıca bir takım ifadelerle, ihtilafın diğer oyuncusunun vurgulanması gibi açık bir niyetin bulunduğunu tespit etmekteyiz.

PKK'nın askeri liderlerinden biri olan Murat Karayılan'ın kullandığı ve dava konusunu teşkil eden sözlerin bazı kısımlarını vurgulamakta fayda var. Murat Karayılan, "Kürt tarafın" ve muhalifi "Türkiye'nin" tutumları hakkında yapılan bir analize dayanarak, derhal "adil ve sağlam" bir kararın alınmasını istemektedir. Aksi halde, "olumlu çözüm süreci" zora sokulacak bu da çözümsüzlük anlamına gelecektir. Kanaatimizce bu bağlamda böylesi sözlerin sarfedilmesi, yalnızca yeniden silaha başvurulması için üstü kapalı bir çağrı olarak değerlendirilebilir.

Bu koşullarda, ulusal bir gazetede yayınlanan ve özellikle PKK'nın askeri liderlerinden biri tarafından sarfedilen, yeniden silahlı mücadeleye başlanılacağı imasında bulunan benzeri sözleri, birçok insanın ölümüne ve geniş bir bölgede olağanüstü hal ilan edilmesine neden olan, yaklaşık 1985 yılından bu yana PKK üyeleri ile güvenlik kuvvetleri arasında ciddi çatışmaların meydana geldiği Güneydoğu bölgesinde varolan gergin ortamı daha da vahimleştirecek nitelikte oldukları söylenebilir (*Zana-Türkiye* kararı).

Ayrıca *Sürek-Türkiye* (no:1) davasında belirtildiği gibi, gazetenin sahibi olarak başvuranın makalelerde dile getirilen görüşlere katılmaması, bu sonuca varılmasında hiçbir şeyi değiştirmeyecektir. Sonuç itibariyle, makaleyi kaleme alan kişilere, şiddeti ve kini körükleyebilecek herhangi bir dayanak sunulmamıştır. Bu bağlamda, çatışmaların ve tansiyonun yüksek olduğu durumlarda önem arzeden bir role sahip olan gazeteci ve yazarların, kamuoyuna haber alma ve verme sırasında üstlendikleri "sorumluluk ve görevlerin" altını çiziyoruz (*Sürek* (No:1) ve *Halis Doğan* kararı).

Bu bağlamda, gazetenin sahibi olarak başvurana verilen para cezasının makul olarak "kaçınılmaz bir sosyal ihtiyaca" cevap verdiği ve mahkumiyet kararını haklı göstermek için makamların ileri sürdüğü gerekçelerin "uygun ve yeterli" olduğu sonucuna varabiliriz.

Bütün bu unsurları ve böyle bir durumda ulusal makamların faydalandığı takdir payını gözönüne alarak, dava konusu teşkil eden müdahalenin izlenen meşru amaçlarla orantılı olduğuna kanaat getirmekteyiz.